SVERIGES RIKSDAG

Kommittémotion M

Motion till riksdagen 2026/27:2910

av Maria Stockhaus m.fl. (M)

En fungerande och hållbar transportinfrastruktur för hela Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över Trafikverkets organisation och uppdrag i syfte att öka effektiviteten, transparensen och samhällsnyttan i planering, byggande och underhåll av infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för byggande av transportinfrastruktur i syfte att minska byråkratiska hinder och korta tillståndsprocesserna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva alternativa finansierings- och organisationsformer inklusive offentlig-privat samverkan för infrastrukturprojekt när det är lämpligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera ett infrastrukturbolag, med inspiration från norska Nye Veier, för att stärka effektiviteten, kostnadskontrollen och genomförandekraften i prioriterade väg- och järnvägsprojekt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid planering och upphandling av underhåll i högre grad beakta de samhällsekonomiska kostnaderna för trafikstörningar och prioritera ett effektivt genomförande och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att infrastrukturplaneringen ska utgå från hela stråk och sammanhängande gods- och pendlingsflöden över kommun-, region- och nationsgränser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska ta ett större ansvar för flygplatsinfrastrukturen i hela landet och förbättra förutsättningarna för fler nationella och internationella direktlinjer till och från Arlanda och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka sjöfartens konkurrenskraft och transportberedskap genom att förenkla regler, undanröja hinder för fler svenskflaggade fartyg och förbättra förutsättningarna för inlandssjöfarten och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska ta ett större ansvar för att hålla nere biljettpriserna i den upphandlade trafiken till och från Gotland och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom träffsäkra incitament underlätta för hushåll i glesbygd att välja elbil och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för utbyggnad av laddinfrastruktur för personbilar och tunga transporter i hela landet, bl.a. genom förenklade regler för installation av laddpunkter i flerbostadshus, och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över trafikförordningen i syfte att avskaffa eller kraftigt reformera miljözon klass 3 och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det mer förmånligt för anställda att göra resor till och från arbetet med kollektivtrafik och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge myndigheter inom transportsektorn i uppdrag att verka för att stärka branschens konkurrenskraft och kompetensförsörjning genom att förenkla regler, minska byråkratiska hinder och stärka samordningen och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla regelverken för att möjliggöra ökad användning av självkörande fordon och säkra drönartransporter och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja rättsliga hinder för ökad digitalisering och säker användning av artificiell intelligens i offentlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja användningen av artificiell intelligens i offentlig verksamhet för att effektivisera arbetet och handläggningen samt säkerställa att användningen följs upp och utvärderas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige ska vara ett land där ansträngning lönar sig och där samhällets grundläggande funktioner fungerar. Människor ska kunna ta sig till arbete och utbildning, företag ska kunna lita på att transporter fungerar och hela landet ska ha god tillgänglighet. Moderaternas transportpolitik förenar frihet, konkurrenskraft och stärkt beredskap med minskade utsläpp och ansvarsfull användning av skattebetalarnas pengar.

Förutsättningarna skiljer sig åt över landet. Bilen, kollektivtrafiken, järnvägen, flyget och sjöfarten fyller olika funktioner och ska komplettera varandra i ett sammanhängande transportsystem. Politikens uppgift är att möjliggöra fungerande resor och transporter, inte att på förhand välja samma lösning för alla.

Mer infrastruktur för pengarna

Den som vill investera och utveckla Sverige ska kunna lita på att myndigheterna lämnar tydliga besked och att processerna är förutsebara. Samma krav på effektivitet som ställs på medborgare och företag måste också ställas på staten.

Moderaterna vill se över Trafikverkets organisation och uppdrag för att öka effektiviteten, transparensen och samhällsnyttan. Planering, byggande och underhåll ska präglas av tydligt ansvar, kostnadskontroll och resultat.

Lagstiftningen behöver ses över för att minska byråkratiska hinder och korta tillståndsprocesserna för byggandet av transportinfrastruktur. Prövningarna ska vara rättssäkra och förutsebara och bättre väga samman miljöskydd med behovet av transporter, tillväxt och samhällsutveckling.

Moderaterna vill att Sverige ska vara öppet för olika sätt att organisera och finansiera infrastruktur. Det avgörande ska vara vilken modell som ger störst samhällsnytta och bäst kontroll över kostnader, kvalitet och genomförande. Alternativa finansierings- och organisationsformer bör därför prövas när det är lämpligt, även för regionala infrastrukturprojekt. Däribland bör modeller med statliga bolag övervägas, med inspiration från norska Nye Veier. Bedömningen ska omfatta hela livscykeln, med tydlig riskfördelning och kontroll över offentliga åtaganden. Likaså ska finansieringsformen offentlig-privat samverkan (OPS) prövas, för att maximera samhällsnyttan. Syftet är att tillvarata kompetens, stärka drivkrafterna att hålla tidplan och budget och få mer infrastruktur för pengarna.

Underhåll ska planeras och upphandlas med större hänsyn till de samhällsekonomiska kostnaderna för trafikstörningar. Arbetssätt som begränsar avstängningar och använder tillgänglig arbetstid effektivt ska främjas, med bibehållen säkerhet och kvalitet.

Infrastrukturplaneringen ska utgå från hela stråk och sammanhängande gods- och pendlingsflöden över kommun-, region- och nationsgränser. Anslutningar mellan väg, järnväg, hamnar och flygplatser ska bedömas som delar av samma transportkedja. För järnvägen ska pendling och godstrafik vara centrala utgångspunkter. Befintlig kapacitet ska användas effektivt och samordningen med våra grannländer stärkas.

Tillgänglighet och beredskap i hela landet

Staten bör ta ett större ansvar för flygplatsinfrastrukturen i hela landet. Arlanda ska utvecklas som ett konkurrenskraftigt nav för hela Sveriges förbindelser med omvärlden. Förutsättningarna för fler nationella och internationella direktlinjer och för resor till och från flygplatsen ska förbättras. Tillgänglighet, näringslivets behov, sjuktransporter och totalförsvarets krav ska beaktas samlat. Långsiktiga organisations- och finansieringslösningar ska förenas med effektivitet och förutsättningar för fossilfritt flyg.

Sjöfartens konkurrenskraft ska stärkas genom enklare regler, mindre administration och förutsebara myndighetskontakter. Hinder för fler svenskflaggade fartyg ska undanröjas och inlandssjöfartens möjligheter tas till vara. Sjöfartens avgifter, såsom farleds- och lotsavgifter och stämpelavgift, bör ses över sammantaget med skatter och andra avgifter så att de inte innebär konkurrensnackdelar för svensk sjöfart. Hamnar,

handelsflotta och reparationsförmåga ska stärka Sveriges förmåga att upprätthålla viktiga transporter vid kriser och höjd beredskap.

Gotland ska vara en tillgänglig och sammanlänkad del av Sverige. Staten bör ta ett större ansvar för att hålla nere biljettpriserna i den upphandlade trafiken till och från ön. Kapacitet, kvalitet, överfartstid och priser ska hanteras samlat utifrån hushållens och företagens behov. Klimatomställningen ska genomföras med bibehållen tillgänglighet och förutsebarhet.

En omställning som fungerar i vardagen

Omställningen ska minska utsläppen utan att begränsa människors möjligheter att arbeta, resa och driva företag. Träffsäkra och kostnadseffektiva incitament ska underlätta för hushåll i glesbygd att välja elbil. För att elektrifieringen ska fungera i hela landet behöver förutsättningarna för laddinfrastruktur förbättras, bland annat genom att undanröja hinder för laddpunkter i flerbostadshus och säkerställa tillgången till laddning för personbilar och tunga transporter längs viktiga transportstråk.

Restriktioner ska bedömas utifrån både sin miljönytta och sina konsekvenser för människors tillgänglighet och företagens konkurrenskraft. Moderaterna vill därför se över trafikförordningen i syfte att avskaffa eller kraftigt reformera miljözon klass 3. Det ska också bli mer förmånligt att resa kollektivt till arbetet genom förbättrade möjligheter för arbetsgivare att bekosta anställdas kollektivtrafikkort.

Kompetensförsörjning och transportsbranschens konkurrenskraft

Transportbranschen är ryggraden i svensk ekonomi och en förutsättning för tillväxt, export och regional utveckling. För att säkerställa att Sverige har en konkurrenskraftig och innovativ transportsektor krävs en välfungerande kompetensförsörjning och reglering som främjar effektivitet och tillväxt. Idag står branschen inför stora utmaningar, inte minst när det gäller att attrahera och behålla kompetent personal, från yrkeschaufförer till ingenjörer och verkstadspersonal. Samtidigt riskerar överreglering och byråkrati att hämma företagens möjligheter att investera och utvecklas.

Moderaterna anser att transportbranschens konkurrenskraft måste stärkas genom att myndigheterna inom transportsektorn ges i uppdrag att verka för enklare regler, minskad administration och bättre samordning. Det handlar om att skapa förutsättningar för fler företag att växa, anställa och bidra till Sveriges ekonomiska utveckling. Staten bör också ta ett större ansvar för att säkerställa att utbildningssystemet möter branschens

behov, exempelvis genom att främja yrkesutbildningar och lärlingsplatser inom transportsektorn.

Teknik och digitalisering som stärker Sverige

Moderaterna vill utveckla regelverken för ökad användning av självkörande fordon och säkra drönartransporter. Företag ska kunna utveckla och pröva nya lösningar med tydliga säkerhetskrav och ansvarsförhållanden. Luftrummet behöver förberedas för nya användningsområden, samtidigt som skyddet mot fientlig användning upprätthålls.

Människor och företag ska ha tillgång till kvalitativ uppkoppling i hela landet. Olika tekniska lösningar kan behövas, men det ska alltid finnas en fungerande lösning. Hinder för investeringar och utbyggnad ska undanröjas och den digitala infrastrukturen beaktas i transportplaneringen.

Digitalisering och artificiell intelligens ska förenkla kontakten med det offentliga och effektivisera verksamhet och handläggning. Företag ska enkelt kunna följa tillståndsärenden och få tydlig information. Moderaterna vill undanröja rättsliga hinder för ökad digitalisering och säker AI-användning. Nyttan ska följas upp och utvärderas, samtidigt som rättssäkerhet, personlig integritet och informationssäkerhet värnas, genom att nya lösningar prövas och utvärderas i ett tidigt skede.

Maria Stockhaus (M)

Sten Bergheden (M) *Johanna Rantsi (M)*

Jennie Bergius Eriksson (M)